

PROFILAKTYKA PATOLOGII DZIECI I MŁODZIEŻY
promocja zdrowia, profilaktyka uzależnień,
szkolny program profilaktyczny

**zestawienie bibliograficzne w wyborze nr 8/2005
za okres 1999 - marzec 2005**

na podstawie zbiorów PBW w Katowicach Filii w Bytomiu
oprac. Bożena Zwierzyńska

I. WYDAWNICTWA ZWARTE

1. BĄK, Joanna
Bajkowe spotkania : program zajęć wychowawczo-profilaktycznych dla uczniów szkoły podstawowej / Joanna Bąk, Elżbieta Wiewióra-Pyka. – Kraków : „Rubikon”, 2003
(Sygn. 40410)
2. DZIEWIECKI, Marek
Integralna profilaktyka uzależnień w szkole : krótki poradnik psychologiczny / Marek Dziewiecki. - Kraków : "Rubikon", [2003]
(Sygn. 40407)
3. GRIFFITHS, Mark
Gry i hazard : uzależnienia dzieci w okresie dorastania / Mark Griffiths ; przekł. [z ang.] Anna Sawicka-Chrapkowicz. - Gdańsk : Gdańskie Wydaw. Psychologiczne, 2004
(Sygn. 40584)
4. GRODOWSKA, Małgorzata
Wychowawczy program profilaktyczny : gimnazjum / Małgorzata Grodowska, Maria Kowalska. - Kraków : "Rubikon", 2003
(Sygn. 40401)
5. GWIZDEK, Bożena
Gimnazjalny projekt profilaktyczno-wychowawczy / Bożena Gwizdek, Elżbieta Sołtys. - Warszawa : Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, 2002
(Sygn. 40195)

6. JAKUBOWSKA, Hanna
Promocja zdrowia i profilaktyka uzależnień : przewodnik nauczyciela szkoły podstawowej i gimnazjum : ścieżka międzyprzedmiotowa / Hanna Jakubowska. - Warszawa - Łódź :
Wydaw. Szkolne PWN, 2002
(Sygn. 40360)
Scenariusze zajęć dla klas I-III, IV-VI i gimnazjum
7. JUCZYŃSKI, Zygfryd
Narkomania : podręcznik dla nauczycieli, wychowawców i rodziców / Zygfryd Juczyński. -
Warszawa : Wydaw. Lekarskie PZWL, 2002
(Sygn. 40353)
8. KLUS-STAŃSKA, Dorota
Bezpieczeństwo dzieci : scenariusze zajęć dla rodziców i nauczycieli / Dorota Klus-Stańska,
Marzena Nowicka. - Kraków : "Impuls", 1999
(Sygn. 38965, 38966)
9. KLUS-STAŃSKA, Dorota
Bezpieczeństwo dzieci : scenariusze zajęć dla rodziców i nauczycieli / Dorota Klus-Stańska,
Marzena Nowicka. - Wyd. 2. - Kraków : "Impuls", 2002
(Sygn. 40364)
10. KNEZ, Renata
Poznać - wybieram / Renata Knez, Wojciech M. Słonina. - Kraków : "Rubikon", 2003
Programy integracyjno-profilaktyczne dla uczniów gimnazjum i szkół ponadgimnazjalnych
(Sygn. 40406)
11. KOSIŃSKA, Ewa
Mądrze i skutecznie : zasady konstruowania szkolnego programu profilaktyczno-
wychowawczego / Ewa Kosińska. - Kraków : "Rubikon", cop.2002
(Sygn. 40405)
12. KOSIŃSKA, Ewa
Profilaktyka pierwszorzędowa w szkole : scenariusze zajęć z uczniami / Ewa Kosińska,
Barbara Zachara. - Kraków : "Rubikon", 2003
Dla uczniów gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych
(Sygn. 40411)
13. ŁAKOMSKI, Marian
Dlaczego integralny program profilaktyczny w szkole : pomoc dydaktyczno-wychowawcza
dla nauczycieli i wychowawców / Marian Łakomski. - Kraków : "Impuls", 2004
(Sygn. 40723, 40823)
14. MOCZYDŁOWSKA, Joanna
Profilaktyka w szkole dla młodzieży niedostosowanej społecznie : elementy programu i
scenariusze zajęć dla uczniów klas VI szkół podstawowych, gimnazjów i szkół
ponadgimnazjalnych / Joanna Moczydłowska, Izabela Pełczyńska. - Rzeszów : „Fosze”,
[2004]
(Sygn. 40764)

15. NURKOWSKA, Urszula
"Śmierdzi wszędzie, cuchnie wszędzie" : scenariusz inscenizacji programu profilaktycznego "Unikanie zagrożeń" przeznaczony dla uczniów III etapu edukacyjnego - gimnazjum / oprac. Urszula Nurkowska. - (Prace Nauczycieli Bytomskich). - Bytom, 2003
Trawestacja fragmentu "Dziadów" Adama Mickiewicza
(Sygn. A-3175)
16. PASEK, Marzena
Narkotyki przy tablicy / Marzena Pasek. - Warszawa : "Toret", 2000
(Sygn. 39562, 40063)
17. PAZIA, Barbara
Szkoła, która ochrania : szkolny program profilaktyki / Barbara i Grzegorz Paziowie. - Kraków : "Rubikon", 2002
(Sygn. 40404)
18. PSYCHOPATOLOGIA i psychoprofilaktyka : przejawy narkomanii, alkoholizmu, przemocy, zaburzeń psychicznych w rodzinie i w szkole oraz możliwości im przeciwdziałania / red. Andrzej Margasiński, Beata Zajęcka. - Kraków : "Impuls", 2000
(Sygn. 39692, 39693)
19. RYLKE, Hanna
Pokolenie zmian : czego boją się dorośli? / Hanna Rylke. - Warszawa : Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, 1999
(Sygn. 38885, 38889, 39303)
20. SIMM, Małgorzata
Budowanie szkolnego programu profilaktyki / Małgorzata Simm, Ewa Węgrzyn-Jonek. - Kraków : "Rubikon", 2002
(Sygn. 40403)
21. STYPUŁKOWSKI, Cezary
Wychowanie zdrowotne w nauczaniu przedmiotowym : propozycje metodyczne dla nauczycieli / Cezary Stypułkowski. - Kraków : "Impuls", 2002
(Sygn. 40140)
22. SZKOLNY Program Profilaktyki "Żyj zdrowo i szczęśliwie" : do realizacji w gimnazjach i szkołach ponadgimnazjalnych / Barbara Anioł [i in.]. - Toruń : "Bea-Bleja", 2003
(Sygn. A-2855)
23. WOJCIESZEK, Krzysztof
Wygrać życie : szkolny program profilaktyki / Krzysztof Wojcieszek. - Kraków : "Rubikon", 2002
(Sygn. 40412)
24. ZAJĄCZKOWSKI, Krzysztof
Edukacja prozdrowotna : przewodnik dla nauczycieli gimnazjum / Krzysztof Zajączkowski. - Kielce : "Jedność", 2001
(Sygn. 40422)

25. ZAJĄCZKOWSKI, Krzysztof
 Profilaktyka uzależnień a wartości : przewodnik dla rodziców i wychowawców / Krzysztof Zajączkowski. - Kielce : "Jedność", 2002
 (Sygn. 40426)
26. ZAJĄCZKOWSKI, Krzysztof
 Program profilaktyczno-wychowawczy dla uczniów kl. I-III szkoły podstawowej / Krzysztof Zajączkowski. - Kraków : "Impuls", 2002
 W załączeniu CD-ROM
 (Sygn. 40138)

II. ARTYKUŁY Z WYDAWNICTW CIĄGLYCH

1. BEZ papierosa zadzieraj nosa : scenariusz szkolnego turnieju / Halina Arciszewska, Małgorzata Elżbieta Znorko // **Biblioteka w Szkole**. - 2004, nr 11, s.24--25
2. CZY to naprawdę mnie nie dotyczy? / Anna Bargielska // **Drama**. - Z. 47 (2003/2004), s.21--26
Scenariusz trzygodzinnych zajęć wychowawczych dla klasy III gimnazjum z wykorzystaniem metody dramy, dotyczących zagrożenia narkomanią
3. DRAMAT młodości, czyli sceny z życia uzależnionych : scenariusz inscenizacji / Zofia Spandowska // **Wychowanie Na Co Dzień**. - 2003, nr 10/11, wkładka metodyczna, s.(VIII)-(X)
4. DZIAŁANIA profilaktyczne a klimat szkoły / Joanna Szymańska // **Remedium**. - 2003, nr 2, s.6--7
5. DZIEŃ walki z AIDS / Jolanta Abramowska // **Nowe w Szkole**. - 2004, nr 5, dod. "Co głowa - to pomysł", s.(IV)
Scenariusz obchodów Światowego Dnia Walki z AIDS, z wykorzystaniem metody projektów
6. DZIĘKUJĘ nie palę / Wiesława Papkalla, Dorota Papkalla, Dorota Olearczyk // **Głos Nauczycielski**. - 2004, nr 13, dod. "Z nauczycielskiej teczki", s.(3)--(4)
Projekt antynikotynowy dla klas I-VI
7. EDUKACJA prozdrowotna - program autorski do realizacji w gimnazjum / Agnieszka Barańska // **Wychowanie Fizyczne i Zdrowotne**. - 2003, nr 12, s.36--39
8. EDUKACJA prozdrowotna w Zespole Szkół im. T. Kościuszki w Łobzie / Jolanta Abramowska // **Głos Nauczycielski**. - 2004, nr 13, dod. "Z nauczycielskiej teczki", s.(3)
Obchody "Światowego Dnia Walki z AIDS" w formie projektu edukacyjnego
9. EWALUACJA szkolnych programów profilaktyki / Ewa Lubina, Krzysztof Gilewski // **Magazyn Szkolny**. - Nr 11/12 (lipiec-sierpień 2003), s.14

10. GIMNAZJALNY projekt profilaktyczno-wychowawczy / Bożena Gwizdek, Elżbieta Sołtys // **Remedium**. - 2003, nr 5, s.6--7
11. GIMNAZJALNY projekt profilaktyczno-wychowawczy : cz.II / Bożena Gwizdek, Elżbieta Sołtys // **Remedium**. - 2003, nr 6, s.10--11
12. JAK opracowywać i nadzorować szkolny program profilaktyki : część pierwsza : jak się do tego zabrać? / Józef Pielachowski // **Edukacja Medialna**. - 2003, nr 1, s.9--11
13. JAK opracowywać i nadzorować szkolny program profilaktyki : część druga : jak opracować dokument programowy, jak go realizować i monitorować? / Józef Pielachowski // **Edukacja Medialna**. - 2003, nr 2, s.5--9
14. KONSTRUOWANIE programów profilaktycznych : cz. I / Robert Porzak // **Remedium**. - 2005, nr 1, s.6--7
15. KSZTAŁCENIE umiejętności życiowych u uczniów w praktyce szkolnej : (materiały dla nauczycieli) // **Edukacja Zdrowotna i Promocja Zdrowia w Szkole**. - Z. 7 (2003), wkładka tematyczna, s.(1)--(40)
Zachowania problemowe młodzieży szkolnej. Projekt edukacyjny z zakresu kształcenia umiejętności życiowych, blok scenariuszy, ewaluacja, bibliografia
16. KSZTAŁTOWANIE zdrowego stylu życia : scenariusz autorski do zajęć warsztatowych, realizowanych w ramach projektu / Zdzisława Biś // **Częstochowski Biuletyn Oświatowy**. - 2003, nr 1, s.25--27
17. METODY aktywizujące jako sposób modelowania zachowań prozdrowotnych ucznia / Jolanta Danielewicz, Zofia Kubińska // **Wychowanie Fizyczne i Zdrowotne**. - 2003, nr 2, s.17--20
18. MIĘDZYNARODOWY Dzień bez Papierosa : scenariusz inscenizacji dla klas I-III / Beata Żukowska // **Życie Szkoły**. - 2004, nr 2, s.54--55
19. MŁODZIEŻOWE podkultury. Niechciane w szkole : propozycja zajęć dramowych / Jan Tatarowicz // **Drama**. - Z. 42 (2002/2003), s.5--8
Zawiera propozycję zajęć "Zanim będziesz wśród nich" dla klasy VI lub I gimnazjum, prowadzonych z wykorzystaniem metody dramy
20. NARKOTYKI - najlepsze wyjście nie wchodzić! : scenariusz zajęć do realizacji na godzinie wychowawczej w szkole ponadgimnazjalnej / Joanna Lampkowska // **Wychowanie Na Co Dzień**. - 2003, nr 7/8, wkładka metodyczna, s.(XII)--(XIV)
21. NARZĘDZIA do diagnozowania i ewaluacji w edukacji zdrowotnej : (materiały dla nauczycieli) // **Edukacja Zdrowotna i Promocja Zdrowia w Szkole**. - Z. 6 (2003), wkładka tematyczna, s.(1)--(24)
22. „NIE pal, nie pal papierosów...” / Ewa Rzepka // **Świat Problemów**. - 2004, nr 7-8, s.21--23
Ogólnopolska profilaktyczna akcja antynikotynowa w Gimnazjum nr 3 w Zielonej Górze.

Zawiera scenariusz inscenizacji "Sąd nad papierosem"

23. „PALĄCA butelka” czyli o szkodliwości palenia papierosów : scenariusz godziny wychowawczej dla kl. I liceum / Bogusława Dmowska // **Nowa Szkoła**. - 2004, nr 1, s.44--45
24. PERSONEL Pomocniczy w Szkolnym Programie Profilaktyki / Bożena Gwizdek, Elżbieta Sołtys // **Remedium**. - 2005, nr 3, s.10--11
25. „POWAŻNY problem”, który rujnuje życie : propozycja metodyczna dla klasy VI / Halina Grzegorzczak // **Język Polski w Szkole IV-VI**. - 2002/2003, nr 4, s.21--25
Zastosowanie metody metaplanu na lekcji dot. problemu narkomanii i AIDS
26. PROFILAKTYKA uzależnień w naszej szkole / Ewa Bieniek [i in.] // **Świat Problemów**. - 2003, nr 3, dod., s.(VI)--(VII)
Program profilaktyczny dla II i III etapu edukacyjnego
27. PROFILAKTYKA w szkole : konieczność i ryzyko / Cezary Zieliński // **Nowe w Szkole**. - 2004, nr 6, s.13--17
Zasady oddziaływania profilaktycznego. Przegląd programów profilaktycznych dla młodzieży
28. PROFILAKTYKA w szkole : z perspektywy pracy pedagoga / Iwona Łagodzińska // **Wychowanie Na Co Dzień**. - 2004, nr 10/11, s.7--11
Działania profilaktyczne w Zespole Szkół Salezjańskich w Olsztynie
29. PROJEKT edukacyjny "Mądry i silny nie pali" / Mirosława Chmura, Justyna Stankiewicz // **Wychowanie Na Co Dzień**. - 2003, nr 10/11, wkładka metodyczna, s.(VII)--(VIII)
Projekt antynikotynowy przeznaczony dla uczniów klas VI
30. PROPAGOWANIE wolnego od palenia stylu życia / Ewa Folwaczny, Katarzyna Pulcer // **Częstochowski Biuletyn Oświatowy**. - 2002, nr 2, s.15--17
Autorski szkolny program promocji zdrowia w gimnazjum
31. ROZWÓJ sfery emocjonalno-społecznej dziecka : propozycja programu wspierającego / Urszula Strzelczyk // **Forum Nauczycieli**. - 2004, nr 3, s.5--12
Program, przykładowy scenariusz zajęć dla uczniów młodszych ("Rozumiemy swoje i cudze uczucia") oraz tekst bajki terapeutycznej "Kamykowo. Samoakceptacja, czyli o tym, że warto być sobą"
32. STANDARDYZACJA programów profilaktycznych / Krzysztof Pikor, Alina Zeprzałka // **Remedium**. - 2005, nr 2, s.22--23
33. STRATEGIE / Bożena Gwizdek, Elżbieta Sołtys // **Remedium**. - 2003, nr 3, s.8--9
Szkolny program profilaktyki
34. SZKOLNA profilaktyka zachowań patologicznych w opinii nauczycieli / Monika Szpringer // **Edukacja**. - 2003, nr 2, s.58--69

35. SZKOLNE programy profilaktyczne / Bożena Gwizdek, Elżbieta Sołtys // **Problemy Opiekuńczo-Wychowawcze.** – 2003, nr 2, s.13--17
36. SZKOLNY program profilaktyki - Szkoła Podstawowa nr 3 im. Władysława Broniewskiego w Środzie Śląskiej / Emilia Latos [i in.] // **Edukacja Zdrowotna i Promocja Zdrowia w Szkole.** - z. 7 (2003), s.15--44
37. SZKOLNY program profilaktyki - Szkoła Podstawowa Nr 6 w Redzie / Małgorzata Rożyńska, Mirosław Rożyński // **Edukacja Zdrowotna i Promocja Zdrowia w Szkole.** - Z. 7 (2003), s.44--49
38. ŚWIAT bez uzależnień byłby lepszy : debata dla uczniów gimnazjum realizowana metodą projektów / Halina Błażejewska // **Biblioteka w Szkole.** - 2001, nr 9, s.13--14
39. UZALEŻNIENIOM: nie! / Mariola Kosiba // **Lider.** - 2004, nr 11, s.7--12
Szkolny program profilaktyki uzależnień "Jestem wolny - uzależnieniom: NIE!" wraz ze scenariuszami zajęć
40. WIODĄCE szkolne strategie profilaktyki używania substancji psychoaktywnych / Anna Borucka, Krzysztof Ostaszewski // **Wychowanie Na Co Dzień.** - 2004, nr 10/11, s.3--7
41. „WYSPA Skarbów" / Szymon Grzelak // **Remedium.** - 2004, nr 7/8, s.12--13
Szkolny program profilaktyki dla uczniów szkół gimnazjalnych i licealnych
42. ZAGROŻENIA cywilizacyjne młodzieży szkolnej - profilaktyka / Renata Straub // **Wychowanie Fizyczne i Zdrowotne.**-2003 nr 3 s. 24--27
Propozycja programu profilaktyki uzależnień „Czuję, wiem, potrafię” dla klasy III gimnazjum lub klas I-II szkół ponadgimnazjalnych. Scenariusze cyklu 5 spotkań do wykorzystania na godzinie wychowawczej lub w ramach zajęć pozalekcyjnych
43. ZAPOBIEGAMY uzależnieniom / Renata Sowada // **Wychowanie Fizyczne i Zdrowotne.** - 2004, nr 3, dod. "Biblioteczka monograficzna", s.(6)--(7)
Scenariusz zajęć dla uczniów klas szóstych "Jak walczyć z nałogami?"
44. ZAPOBIEGANIE narkomanii w aspekcie szkolnych programów profilaktycznych / Edyta Krajewska-Cyrwus, Violetta Stalkowska // **Wychowanie Na Co Dzień.** - 2003, nr 7/8, wkładka metodyczna, s.(I)--(VII)
Zakres tematyczny szkolnych programów profilaktycznych oraz propozycje zajęć dla klas I-III, IV-VI oraz gimnazjum
45. ZAPOBIEGANIE narkomanii w klasach V-VI w Szkole Podstawowej nr 26 w Częstochowie / oprac. Iwona Kaczmarczyk, Katarzyna Drelich // **Częstochowski Biuletyn Oświatowy.** - 2002, nr 2, s.23--29
Program autorski
46. ZDROWY styl życia / Bogumiła Przysiężna // **Wychowanie Fizyczne i Zdrowotne.** - 2003, nr 1, s.13--19
Propozycja cyklu zajęć dla szkoły podstawowej (do realizacji na godzinach wychowawczych, lekcjach wychowania fizycznego, przyrody i sztuki)

47. ZNACZENIE dramy i swobodnego tekstu w profilaktyce uzależnień i agresji / Bożena Koperny // **Życie Szkoły**. - 2001, nr 1, s.30--31
48. ŻYCIE bez nałogów - alkohol, papierosy, narkotyki / oprac. Sławomir Kosek [i in.] // **Częstochowski Biuletyn Oświatowy**. - 2002, nr 2, s.18--23
Autorski szkolny program promocji zdrowia opracowany dla uczniów zespołu szkół zawodowych
49. „ŻYJ inaczej - nie ulegaj żadnej presji, baw się, działaj bez agresji” : (Samorządowa Szkoła Podstawowa - Autorski program prozdrowotny) / Grażyna Dereń-Dublicka, Krystyna Korczak // **Lider**. - 2005, nr 2, s.13--15
50. ŻYJĘ zdrowo - nałogom mówię nie : scenariusz zajęć profilaktycznych / Renata Czerwińska, Monika Pacewicz // **Lider**. - 2005, nr 2, s.12

III. ZBIORY AUDIOWIZUALNE

1. WŁĄCZ się do gry / reżyseria Jacek Urbański ; scenariusz Anna Urbańska. - Warszawa : Ministerstwo Edukacji Narodowej i Sportu, 2003
170-minutowa kaseta video z Powszechnej Wideoteki Edukacyjnej. Zawiera 8 audycji telewizyjnych: Problemy emocjonalne wieku dojrzewania, Fakty i mity o narkotykach, Uzależnienia, Anoreksja i bulimia, Przemoc psychiczna, Przemoc fizyczna, Przemoc seksualna, Uzależnienie od komputera
(Sygn.V-100, V-101, V-102)